

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

ІВЧЕНКО М.О.,

студентка

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

ГЛІЗНУЦА М.Ю.,

к.е.н, доцент

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

Утвердження інноваційної моделі економічного зростання та інтеграція України в європейське співтовариство потребують суттєвого піднесення ролі та значення національного інтелектуального капіталу, активізації процесів входження держави у міжнародні структури, які регулюють відносини інтелектуальної власності, здобуття членства у Світовій організації торгівлі, забезпечення участі в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності.

У сучасних умовах глобалізації особливої актуальності набуває використання в Україні якісно нових наукових доробок та удосконалення наявних технологій. Саме зростання науково-технічного потенціалу та поглиблення інноваційної діяльності повинні стати пріоритетними напрямками розвитку національної економіки. Інтелектуальна власність є визначальним та невичерпним ресурсом для соціального, культурного та економічного розвитку держави, якому повинна надаватись посилена правова охорона.

Виняткова динамічність розвитку високих технологій та «винахідливість» окремих недобросовісних осіб диктують особливі вимоги для прийняття нових нормативно-правових актів та покращення механізмів, спрямованих на захист прав та інтересів суб'єктів у даній сфері.

Зважаючи на основні, на мою думку, проблеми правового регулювання інтелектуальної власності виникає необхідність:

- приведення чинного законодавства до міжнародних норм та стандартів;
- вдосконалення нормативно-правових актів у частині посилення правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності та стимулювання розвитку інноваційної діяльності;

Приведення чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності до міжнародних норм та стандартів.

Вдосконалення чинного законодавства з метою приведення його положень у відповідність до міжнародних норм, в першу чергу, до принципів, які діють у Європейському Союзі та Світовій Організації Торгівлі, є одним з найважливіших напрямів правотворчої діяльності. Фактично, це – поширення більш високих стандартів охорони прав інтелектуальної власності.

В цілому, українське законодавство у розглядуваній сфері узгоджується із світовими нормами. Зокрема, воно повністю відповідає базовим стандартам Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності від 1994 р., однієї з основних угод СОТ.

На даний час Україна виступає учасницею більше 20-ти міжнародних договорів та угод, що діють у сфері охорони інтелектуальної власності. Вказані міжнародні договори адмініструються Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, а ряд їх норм впроваджено до національного законодавства.

На даний момент Державною службою інтелектуальної власності здійснено ряд заходів у напрямку гармонізації вітчизняного законодавства із нормами ЄС.

Так, з цією метою було розроблено законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань інтелектуальної власності» та проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань авторського права і суміжних прав». Вказаними законопроектами пропонується внести зміни до основоположних нормативно-правових актів у цій сфері.

Отже, гармонізація національного законодавства України і приведення його норм у відповідність до міжнародних стандартів – важливий крок для усунення існуючих недоліків та прогалин у даній сфері.

Вдосконалення нормативно-правових актів у частині посилення правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності та стимулювання розвитку інноваційної діяльності.

На даний час наявна необхідність більш детально врегулювати правовідносини, які виникають внаслідок виконання трудових договорів або договорів про створення за замовленням об'єктів права інтелектуальної власності, а також таких об'єктів, створених за рахунок державних коштів.

Останнім часом, на практиці, при вирішенні суперечок у сторін виникає необхідність у наданні доказів порушення їх прав та законних інтересів у мережі Інтернет. При цьому, такі особи значно обмежені у забезпеченні доказів у таких справах.

З метою врегулювання даної прогалини Кабінетом Міністрів України внесено законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет», яким Закон

України «Про нотаріат» пропонується доповнити статтею 791, який надає нотаріусу можливість забезпечувати докази в Інтернеті шляхом складення відповідного протоколу, який містить опис інформації, розміщеної в Інтернеті, та до якого додаються документи, в яких зафіксована розміщена в Інтернеті інформація.

Безумовно, підвищення існуючого рівня правового захисту суспільних відносин у даній сфері має важливе значення. Разом з тим, особливо важливим вбачається необхідність стимулювання винахідників, авторів, шляхом надання їм ряду пільг.

Саме з цією метою, парламентом розроблено Рекомендації на тему: «Про стан та законодавче забезпечення розвитку науки та науково-технічної сфери держави», які затверджені Постановою від 11 лютого 2015 року N 182-VIII.

Даною постановою пропонується внести зміни до Податкового Кодексу України та надати пільги платникам податків, діяльність яких здійснюється згідно з пріоритетними напрямками інноваційної та науково-технічної діяльності.

Зокрема, вказано на необхідність до статей 153 та 197 Податкового Кодексу України включити положення, якими звільнити від сплати податків операції із ввезення в Україну обладнання та/або наукових приладів, реактивів тощо, які у подальшому будуть використовуватись для здійснення наукових досліджень.

Важливим нововведенням є пропозиція встановити нульову ставку податку на прибуток для новостворених підприємств малого бізнесу при реалізації ними продукції, виробленої згідно з пріоритетними напрямками інноваційної та науково-технічної діяльності протягом 2 років з моменту їх створення.

Вбачається, що спрощення митних процедур щодо об'єктів, котрі використовуються для проведення досліджень, запровадження кредитних програм для суб'єктів господарювання, які впроваджують передові інноваційні технології та винаходи, створені в Україні та прийняття інших законів є необхідним кроком у напрямку вдосконалення правової бази та стимулювання економічного розвитку держави.

Отже, в цілому законодавство України в сфері інтелектуальної власності охоплює усі загальновідомі об'єкти права інтелектуальної власності, забезпечує набуття, здійснення та захист прав інтелектуальної власності в Україні як вітчизняними, так і іноземними особами. Разом з тим невпинний розвиток високих технологій, поява нових об'єктів правового захисту обумовлюють необхідність постійного вдосконалення національної правової бази.

Список використаних джерел:

1. Перерва П.Г. Інформаційна діяльність підприємства: управлінська, цінова та маркетингова складові // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2018. - № 37(1313).- С. 27-32 .
2. Марчук Л.С. Методики розрахунку інтелектуального потенціалу підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 95-101.
3. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Управління маркетингом інноваційної продукції на засадах життєвого циклу товару // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 26-30.
4. Кобелева Т.О. Організаційна структура комплаєнс на промисловому підприємстві // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 121-127.
5. Кобелева Т.О. Розробка рекомендацій по формуванню інтегрального показника комплаєнс-безпеки промислового підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 46-52.
6. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Якість інноваційної продукції як складова маркетингової політики та конкурентоспроможності підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 70-74.
7. Марчук Л.С., Перерва П.Г. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 53-63.
8. Перерва П.Г., Кравчук А.В. Ефективність як економічна категорія // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 137-143.
9. Перерва П.Г. Економіко-організаційні засади інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2017. – № 45 (1266). – С.51-55.
10. Косенко А.В., Перерва П.Г., Кобелева, Т.О., Маслак М.В. Системний

підхід до дослідження цінових, маркетингових, інвестиційних та інноваційних характеристик трансферу технологій промислової продукції // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С. 121-126.

11. Перерва П.Г., Косенко А.В., Маслак М.В., Матросова В.О., Долина І.В. Розвиток організаційно-економічного механізму управління розвитком індустрії туризму та гостинності // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 121-127.

12. Косенко О.П., Перерва П.Г., Ткачова Н.П., Ткачов М.М. Формування конкурентного, інтелектуального і маркетингового потенціалу інноваційного підприємництва // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 36-40.

13. Матросова В.О., Перерва П.Г., Косенко А.В., Маслак М.В., Долина І.В. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політика на підприємствах туристичної індустрії // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки): зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С.114-120.

14. Pererva P.G., Kobieliava T.O. The formation of anti-crisis program of the industrial enterprise based on innovative monitoring // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – № 48 (1220). – С.41-44.

15. Косенко А.В., Перерва П.Г. Преимущества интеллектуальной собственности // Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2018 р. – Харків : ХНУБА, 2018. –Ч. 1. –С. 146-149.

16. Марчук Л.С., Перерва П.Г. Основні антикризові заходи в управлінні промисловим підприємством. Економічні науки : матеріали 8-ї наук.-практ. конф., м. Харків 29 листопада 2018 р. Харків, 2018. С. 136–137

17. Крамської Д.Ю., Нотовський П.В. Підвищення якості інвестиційних проектів завдяки введенню додаткових елементів інформаційного масиву // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С. 140-146.

18. Маслак О. І. Аналіз вартісного оцінювання трансферу інтелектуально-інноваційних технологій на підприємстві / О. І. Маслак, Н. М. Шматько, М. В. Маслак // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ

"ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 50-54.

19. Погорелова Т.О. Інноваційні технології в управлінні персоналом на сучасному підприємстві. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). Х.: НТУ «ХПІ». 2018. №15(1291). С. 101-104.

20. Погорелов С.М. Особливості застосування інформаційних технологій в менеджменті та економіці // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С.151-155.

21. Косенко О.П., Косенко О.П., Ткачов М.М. Розвиток методів вартісної оцінки нематеріальних активів та об'єктів інтелектуальної власності // Научные труды ДонНТУ : сб. науч. тр. Сер. : экономическая / гл. ред. В.В.Дементьев. – Донецк : ДонНТУ, 2014. – № 4. – С. 57-66.

22. Перерва П.Г. Управление маркетингом на машиностроительном предприятии / Учеб.пособие для машиностроительных специальностей инж.-техн.вузов.- Харьков : «Основа», 1993.- 288с.

23. Гончарова Н.П., Перерва П.Г., Яковлев А.И. Новые технологические системы: качество, потребность, эффективность. К.: Наукова думка, 1989.- 176с.

24. Перерва П.Г. Потребность в электротехнических средствах автоматизации. Теория и методы определения : [монография]. - Х.: Основа, 1991. - 114 с.

25. Pererva P.G. Kocziszky György, Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer.- Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.

26. Перерва П.Г., Гусаковська Т.О. Інтелектуальна власність в структурі інтелектуального капіталу // Вісник Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”. Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків: НТУ „ХПІ”. – 2008. – № 1 – 2. – С. 161 – 168.

27. Грабченко А.И., Перерва П.Г., Смолоник Р.Ф. Основы маркетинга высоких технологий: Учебное пособие.- Харьков : ХГПУ, 1999.- 242с.

28. Косенко О.П. Кон'юнктура технологічного ринку : оцінка ризиків комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності / О. П. Косенко, Т. О. Кобелева, П.Г.Перерва // Вісник НТУ «ХПІ».–Харків : НТУ «ХПІ», 2014.–№33 (1076).–С. 76 – 87.

29. Compliance program = Комплаенс программа : [tutorial] / P. G. Pererva [et al.] ; ed.: P.G.Pererva, G.Kocziszky, M.Veress Somosi. – Kharkov ; Miskolc : NTU "KhPI", 2019. – 689 p.